

Sankareita kaikki

Newyorkilainen valokuvaaja **Andres Serrano** muistetaan Pissa-Kristuksesta. Epäisänmaallisuudesta syytetty kuvaaja ylistää uudessa valokuvakirjassaan Yhdysvaltoja, sen moniarvoisuutta ja asukkaita.

Valokuvaaja Andres Serrano on kansainvälinen vastine Teemu Mäelle. Kuvasipa Serrano mitä hyvänsä, hänen yhteydessään puhutaan aina pissasta ja Jeesuksesta – Mäestä ei taas voi kirjoittaa yhtään lehtijuttua mainitsematta muinaista kissantappovideota.

Käsitellään aihe siis nopeasti: Serranon teos *Piss Christ* (1987) nostatti aikanaan valtavan kohun Yhdysvalloissa. Oikeistopoliitikot ja katoliset piirit raihostuivat kuvasta, jossa ristille naulittu Jeesus kellui kullankeltaisessa virtsassa.

Republikaanisenaattori Alphonse D'Amato sanoi, että Serranon taide ei loukkaa ainoastaan Jumalaa, vaan myös amerikkalaisia ihmisiä.

Tiukan katolisen kasvatuksen saanut taiteilija puolustautui väittämällä taidettaan uskonnolliseksi.

"Paras paikka Pissa-Kristukselle olisi kirkko. Jos Vatikaanissa oltaisiin viisaita, siellä kerättäisiin taidettani", Serrano sanoi *High Performance* -lehden haastattelussa vuonna 1991.

KOHUN JÄLKEEN Serrano, 54, on kuvannut muun muassa kotikaupunkinsa New Yorkin kodittomia sekä Ku Klux Klanin jäseniä.

Serranon uusin kuvasarja, viime vuoden lopulla ilmestynyt *America*, on taiteilijan mukaan hänen tähänastinen päätyönsä. *America* koostuu yli sadasta henkilökuvasta, joissa poseeraavia ihmisiä yhdistää vain yksi seikka, amerikkalaisuus. Serranon kuvissa esiintyy B.B. Kingin, Ethan Hawken ja Anna Nicole

Smithin kaltaisten julkisten lisäksi myös tavallisia, tuntemattomia ihmisiä, kuten lääkäri, posteljooni, partiopoika ja sute-nööri.

Potretit ovat perinteisiä, lähietäisyydeltä ja suoraan edestä napsittuja henkilökuvia. Serrano tunnetaan vanhan koulukunnan valokuvaajana. Hän ei käytä digikameraa eikä pidä erikoistehosteista. *American* ansiot piilevätkin pikemminkin tarkoin harkitussa kohteiden valinnassa kuin kuvien teknisessä taituruudessa: Yhdellä aukeamalla poseeraavat vierekkäin nuori plastiikkakirurgi ja viiksekäs, tshekkiläistaustainen teurastaja verisessä takissaan. Toisen kuvaparin muodostavat kuolemansellistä vapautettu tatuoitu vanki ja kravattikaulainen hautausurakoitsija. Kontrastit ja toisto tehoavat. Katsoja jää pohtimaan amerikkalaista yhteiskuntaa, sen monimuotoisuutta ja ristiriitaisuutta.

Serrano kuvasi *Americaa* kolme vuotta. Kustakin ihmisestä hän otti 100–200 kuvaa, joista kirjaan ovat valikoituneet parhaat. Kaikki kuvat ovat tismalleen samankokoisia, millä taiteilija on halunnut korostaa amerikkalaisen yhteiskunnan tasa-arvoista luonnetta, sosiaalisen nousun mahdollisuutta.

Yllättävä väite yhteiskuntakriittiseksi mielletyltä isänmaanpetturilta.

No, ehkä Serrano on muuttunut, ehkä Yhdysvallat on muuttunut; Serrano on kertonut haastatteluisissa, että syyskuun 11. päivän tapahtumat olivat alkusysäys *America*-projektille.

Silti leima miehenä, joka on tärvellyt krusifiksin virtsaan, on ja pysyy.

Vai pysykö sittenkään?

"Ristiriitaisesta maineestani on ollut sekä hyötyä että haittaa. Mutta aika, jolloin Andres Serranon nimeä ei yhdistetä Pissa-Kristukseen, on tulossa hyvin pian", Serrano itse sanoo kustantajansa Taschenin verkkosivujen haastattelussa.

Ehkä Teemu Mäelläkin on vielä toivoa.

Ilkka Karisto

Andres Serrano: America and other Work (Taschen 2004).

